

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Széchenyi-utca 45. WESSELENYI és SZELENYI nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre 5 frt. Félévre 2.50 frt. Negyedévre 1.25 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

A szegénység bűne.

Egy országgyűlési képviselő mandátumát megsemmisítették, mert szegény ember, adósságát nem tudta kifizetni s így csődbe került. Ez az országgyűlési képviselő: *Sima Ferencz.*

A csődnek egy hétszáz forintos váltó az alapja, mely sok perköltségével együtt kétezer forintra emelkedett fel. *Sima Ferencz*nek tehát, az annyi dicső és nemes küzdelmet átvivő ellenzéki képviselőnek egy hétszáz forintos váltó törte ki a nyakát.

Azt a férfit, a kit egy emberöltőn keresztül nyílt küzdelemben nem tudtak leteríteni, most adóssága miatt fosztják meg a mandátumától.

Csongrádmegye közéleti küzdelmeinek történetére vall ez az eset. Hét esztendő óta folyik az élet-halál harcza az ellenzék és a megyepárt között.

A megyepárt részéről egy csapat jegyző, egy alispán és két főispán az áldozat, de az ellenzék részéről egész légió hullott el a küzdelemben.

Az utókor, mely nem lesz elfogult majd, de fog tudni ítélni az ambíció és érdekharcok között, bizonyosan kegyeletese tisztelettel hajlik meg azok előtt, a kiket elveikért üldöztek agyon ebben a szabadnak esufolt korszakban. Hisz marttyrok ezek, az elvek marttyrjai.

Hanem egy fekete pont az, mely teljes meztelenségében tünteti elő ezt a küzdelmet. Nem elvek küzdenek ott elvek ellen, de a szabadság nevében egy szegény ember párthiveire vadásznak évek óta.

A klikkuralom érdekében mindenkit leszorítottak ott, a kinek meggyőződése volt. Egy valóságos mintadarab Csongrád vármegye a multak romlott rendszeréből.

Sima Ferencz szegény emberből képviselő lett. Az lett pedig tehetségével és egyedül saját erejéből. Oly bűn ez a kőzokra vágyók előtt, a melyet *Simá*nak nem tudnak megbocsátani.

Végtére *Sima Ferencz* is ember, annak is lehetnek és vannak hibái, de ha hibáiból csak a századrésnyi is igaz volna, a mit évek óta reá fognak, úgy régesrégén börtönben kellene ülnie. S mégis szabadon jár-kezel, s mégis csak úgy tudják ellenfelei leteríteni, hogy kétezer forint adósságáért csődöt kérnek ellene: mert hát ezért mandátumát veszti.

A pogány korszakban felnégyelték azt, ki fizetni nem tudott, de a humanizmus még a förtönt is eltörülte az adósság-

ért. Hát *Sima Ferencz*zel szemben mégis miért alkalmazzák ezt a gyilkos módszert?

Hisz alig van ma ember, a kinek adósságai ne volnának. És ha ez másokban nem bűn, miért bűn tehát egyedül csak *Sima Ferencz*ben? Miért abban a férfuban, a ki ellen évek óta folytat egy rendszer élet-halál harcot?

Megmondom én: azért, mert *Sima Ferencz* szegény ember. Közhit szerint *szegény tanító* volt. Ennek tehát nincs joga urrá lenni. Ez az, a miért *Simát* veszni engedik.

Pulszky Károlyt kimentették, mert befolyásos családja van. Reá fogták, hogy bolond. S most mégis filozófiai munkát ír. De azért mégis azon a czimen menekült meg az igazság büntető kezei közül, hogy tettét beszámíthatlan állapotban követte el.

Simára, a ki tehetségével a parlamentben is feltűnt, ezt nem foghatják reá, tehát megölik, illetve leszorítják a küzdérről adósságáért. Hiszen szegény ember.

Az ilyen ember ellen pedig, ha fel merészelt tűnni és nem tud a hatalom mellett csaholni, minden meg van engedve.

De mert az ilyent nyílt küzdelemben lehetetlen leteríteni, azért mellékutakon törnek reá, kutatnak multjában, magán-dolgaiban, családi szentélyében, sőt még ősei sírját sem rettennek vissza megbolygatni, s a meghaltak koporsóját sem átkutatni, csak hogy még abból is tőkét kovácsolhassanak ellene, a kiszemelt áldozat ellen.

Mellette persze egész csapat bűn futhat, az nem baj, csak ő kerüljön hurrokra, hisz ő az a vad, a kire ma, mikor a humanizmust még az apagyilkossal szemben is hangoztatjuk, a kit el kell ejteni.

És ezt senki sem róvja fel bűnül. Ezt ha szegény ember vagy, szabad veled szemben megeselekedni, de ha gazdag vagy, agyonvernek érte.

Néhány éve az operaház intendánsának ügyeit szellőztette meg a sajtó. Botrányok pattantak ki. S ime a sajtó egy része felzudult, hogy kinek mi köze más ember belügyeihez.

Hja, de ott egy gazdag ember forgott szóban. Most pedig csak *Sima Ferencz*, egy *szegény* ember, a ki *tanító* volt.

A tizenöt millióval bíró *Dreyfus*ért az egész világ felzudult, mert igazságtalannul ítélték el. De hát hol van a sajtó

most, mikor egy szegény ember ellen intéznek adósságáért végzetes csapást?

Miért nem szólal fel és miért nem meri *Sima* ügyét egész meztelenségében feltárni akkor, mikor *Simát* nem bűnéért, de adósságáért kergetik a végveszélybe?

Hja, ez *szegény* ember volt. Egy *tanító* csak, a kinek örök vétke, hogy esze van, tehetséges ember és nem tud pincsi-ként meghunyászkodni.

Az ilyennek lehet egeket csapkodó igazsága, üldözőinél ezerszerre tisztább jelleme, ezekéhez nem is hasonlítható nemes lelke, ha nincs pénze, vesznie kell, mert ma *szegénynek lenni bűn*.

A miskolczi ügyvédi kamara évi jelentése.

(dm) Előttünk fekszik a miskolczi ügyvédi kamarának 1898-ik évi működéséről szóló terjedelmes jelentése. Figyelmesen átolvastuk és mondhatjuk, hogy egy magas színvonalon álló etikai egyesületnek, férfias, nyílt és őszinte tiltakozó, helyesítő hangja árad ki belőle. Méltó az ügyvédi kar tekintélyéhez és pozíciójához.

A jelentés, mely mint ilyen legkivált tudományos értékű, a gyakorlati irányt tartja szem előtt és ennek helyes alkalmazása és érvényesítése érdekében száll sikra a tudomány fegyverével.

A mindennapi élet számottevő, nagy jelentőségű tényezői között mindig ott látjuk az ügyvédséget, mely az általa és benne nyilvánuló hatalmával irányítja a többi tényezőket is, elősegíti a társadalmi érintkezés szűkszerű helyes és megfelelő voltát.

A jelentésben foglaltak tehát nem lehetnek theoretikus érvényűek, sőt, minthogy épen az egyesek társadalmi és más téren nyilvánuló érintkezéseinek magasabb állam- és polgárjogi szempontjából lesűrődött egyik tiszta igazságforrása, a nagy közönségnek is érdekében áll, hogy azokat megismerje, legalább részben.

Három momentum emelkedik ki az érdekes és nagy jelentőségű jelentésben és pedig az ügyvédi kar megóvásának, megélhetésének és megvédelmezésének — a mai jogszolgáltatás, annak gyakorlati érvényesítésének és ennek formai keresztülvitelének — végre valamennyinek kritikai szempontja.

Szomorú valóságként konstatalja a jelentés, hogy az ügyvédi kar a megélhetés gondjaival küzd, sőt anyagi viszonyai évről évre rosszabbodnak. Ezeknek daczára csak 3 fegyelmi ügy lett fegyelmi vétség konstatalásával elintézve, büntetés pedig csak egy esetben alkalmaztatott, a miben a jelentés — egész helyesen — az ügyvédi kar magas erkölcsi niveauját, kötelességtudását látja beigazolvani.

Az anyagi viszonyok szanalását érintő részben nagy körültekintéssel terjeszkedik ki a jelentés azon módzatokra és eszközökre, melyekkel a javulást elérhetőnek véli.

A mi az ügyvédség terén tett tapasztalatainkat illeti — mondja a jelentés — jelezhetjük, hogy sem a törvényhozás, sem az igazságügyi kormányzat részéről nem történt semmi intézkedés arra nézve, hogy évek hosszú során át felpanaszolt sérelmeink orvosoltattak volna. Jól tudjuk ugyan, hogy a múlt évben alakult áldatlan politikai viszonyok elvonták a törvényhozást nem csupán az ügyvédi kar, hanem a legfontosabb ügyeket érdeklő ügyekbeni hatásos működéstől is, ezen okban azonban kevés vizsgálatot és megnyugvást találunk és mivelhogy egy év újból eltelt a nélkül, hogy az ügyvédi kar sérelmei orvoslást nyertek volna, bizalmat merítve Nagyméltóságodnak az országgyűlésen az igazságügyi költségvetés tárgyalása alkalmából f. évi április 2-án tett abbéli nyilatkozatából, mely szerint „az ügyvédi rendtartás revízióját Nagyméltóságod is szükségesnek tartja, még pedig oly irányban, hogy a kamarai szervezet megerősítették . . .” s melylyel kilátásba helyezte, hogy „az ügyvédi kar-nak némely méltányos óhajai teljesítendőek lesznek”, Nagyméltóságodnak elődeihez intézett kérelmeinket reményteljes várakozással ismételjük, sőt Nagyméltóságod elé új kérelmekkel is kénytelenek vagyunk járni.

Nézzük csak, mik azok az új kérelmek. Előadhatlan szükségnek tartja a kamara az ügyvédi rendtartás revízióját, ennek keretében a zugirászatnak és különösen a községi jegyzők protezsált zugirászatának teljes kiirtását, az ügyvédi díjszabásnak egységes megállapítását, az ügyvédi képviselőnek minden hatóság előtti és általi elfogadását. Ezek volnának a főbbek. Emellett azonban keresztülviendők volnának, hogy a bírói, köz-igazgatási bírói, illetve közigazgatási bíráskodást gyakorló tisztviselői állásokra kinevezendő, illetve megválasztandó ügyvédeknek nyugdíj jogosultságának beszámíttassék annak ügyvédi gyakorlatban eltöltött ideje — hogy a bírói, ezek között a magasabb bírói és kir. közjegyzői állások betöltésénél az ügyvédi kar erre alkalmas tagjai az eddiginél nagyobb számban alkalmaztassanak — hogy a kir. közjegyzők a felek képviselőtől eltiltassanak — hogy a bírói és ügyvédi képzés egységesítettessék.

Ezen kérelmek tulnyomó része a magyar ügyvédség érdekeinek előmozdítása, de magának a jogszolgáltatásnak érdekében is fölötte szükségesek volnának. Mi is ugy-

tartjuk. Azonban csak két propositióhoz volna szavunk. A községi jegyzők ugynevezett zugirászatát mi sem helyeseltük egészen, mert jól tudjuk, hogy igen sok esetben hiúsítják meg azt hiányos jogtudásuk mellett gyakorlati ügyvédekkel, hogy az illető emberek jogorvoslattal élhessenek. Nem is ez az, a minek érdekében mi felszólalunk, hanem azon körülmény, hogy viszont vannak esetek, mikor minden apró-cseprő ügy vagy fogalmazás miatt nem jöhetnek be a szegényebb sorsú vidékiek az ügyvédlakta helyekre. Szegénységük és az ügy kis és csekély volta sokkal hozzáférhetőbbé teszi számukra az ott helyben levő községi jegyzőt, a ki csekély javadalmazása mellett különben is rászorult az ilyen mellékkeresetre. Ennél a kérdésnél leghelyesebb volna valami közlést utat, valami mindkét félnek megfelelő expedienst kitalálni, pl. azt, hogy a névleg is megnevezendő fontosabb ügyvédszerű szerepléstől rendeleti úton eltiltatnának és csak a kisebbek maradnának meg nekik, mintán ezek rendszerint nyírs sablonosak. Hasonlóképpen tulhajtást látunk a szegényebb néposztály érdekeinek szempontjából az ügyvédi képviselőnek az élet minden alkalmatosságára való kötelező kiterjesztésében.

A jogszolgáltatás szempontjából melegen üdvözli a kamara a minisztert az 1898. évi X. tv. cz. ért. t. i. hogy a törvényszékek, mint elsőfoku bíróságok hatáskörébe tartozó polgári peres és perenkívüli ügyekben a folyó teendőket az ügy eladója, mint egyes bíró elé utalja; örömet fejezi ki a kamara a miniszter azon ígéretével szemben, hogy a polgári törvénykönyv első előadói tervezete készen van, hogy a kereskedelmi törvény a forgalom igényeinek megfelelőleg revideáltatni fog s hogy a teljes polgári perrendtartást magában foglaló javaslat nemsokára a törvényhozás elé fog terjesztetni.

A jogszolgáltatás gyakorlati szempontjából a házassági perekben követendő eljárás egységes szabályozását sürgeti a jelentés, elodázhatatlannak tartja a fizetési meghagyásokról szóló törvény olyan módosítását, hogy a ki 20 frton aluli ügyben ellentmondással él, elvesztés esetén a költségekben marasztaltassék és végre — a mit mi is igen fontosnak tartunk — a fizetési meghagyásról szóló törvény bírói illetékességét megállapító rendelkezésének szabályozását. Tudnillik a dolog úgy áll, hogy pl. egy miskolci

kereskedő vagy iparos 20 frton alul nem perelhet Miskolcra egy más megyebeli, vagy éppen ausztriai egyént, hanem az illető lakhelyének bíróságához kell fordulnia, 20 frton felül pedig már, legyen az 20 frt és 01 kr., már perelhet. Hát ez igen visszatetsző rendelkezés, melyet még súlyosbit az oly eset, mikor egy külföldivel szemben áll egy helybeli.

Formai tekintetben elítéli a tavaly május 1-től a járásbíróioknál behozott ugynevezett lajstrom-rendszert, rámutat annak kis előnyeire és nagy hibáira és midőn annak megszüntetését vagy legalább is a régi rendszerrel való összeegyeztetését sürgeti, igen érdekes szemrehányást tesz a miniszternek *külföldet majmoló utánszásainkkal szemben*, azon eljárásért, hogy a külföldi alak kedvéért valóságos anarchiát hozott be az elődje a törvényszékek és járásbíróiok érintkezéseiben.

A formalitások közt említjük fel a jelentés azon passzusát is, mely a kiadmányok olvasható és tiszta volta mellett száll síkra. Szent igaz, hogy talán egy hieroglyphét is hamarabb elolvas az ember, mint egy bírósági végzést, oly gyalázatosan van írva és leautografrozva.

Még egy igen érdekes és Ausztriához való viszonyunkat is megvilágító jogviszony szanalását sürgeti a jelentés.

Nem mulaszthatjuk el rámutatni azon abnormis viszonyokra — mondja többek között — melyek a végrehajtási megkeresések fogamatosságánál nálunk és az osztrák örökös tartományokban fenfocognak; míg ugyanis az osztrák örökös tartományok bíróságaitól az itteni bíróságokhoz érkező végrehajtási megkeresések úgy az ingókra, mint az ingatlanokra haladék nélkül fogamatossítottatnak, addig az itteniektől oda áttett végrehajtási megkeresvények csak akkor írtéztetnek el, ha a *fordító* osztályból visszaérkeznek; ez idő alatt pedig könnyen kijátszhatják a magyar érdekelt félt. Mi, türelmes magyarok tudomásul vesszük a német nyelven érkező átiratokat, ők nem!

Ezek képezik az érdekes jelentés fontosabb részleteit, ámbár van olyan sok, mely az ügyvédek és a jogszolgáltatást közelről is érdeklik. Mindezekre vonatkozólag pedig igen érdekes a jelentésnek itt közölt következő része.

Az itt előadottak legnagyobb részét már tavalyi évi jelentésünkben is hangsúlyoztuk

TÁRCZA.

Kérdés . . . !

*Mint a délibáb a
Szél leheletére,
Lelkem álma is ugy
Szertefoszlott: vége!*

*Mely előbb a fénylő
Mennyeket szárnyalá,
Minden szép, nemestől
Megfosztva száll alá!*

* *

*Nem tudom, hogy az én
Álmodozó lelkem
Megállja-e helyét
Itt lenn az életben?!*

Karla Béla.

Az újságolvasókról.

Ma a nyilvánosság korában, mikor az újságírók keresve keresik az anyagot, az eseteket, a mit világgá bocsássanak, csak azért, mert az emberek lázasán lesik, hogy

mit tudhatnak meg a — másokról: ma már nagyon kevés ember van, a ki nem olvas újságot.

Vannak különczök, a kik boldog semmittevésüket újságolvasással nem akarják, unják megzavarni, ezek azonban oly kevesen vannak, hogy számba sem jöhetnek azokhoz viszonyítva, kik örömet, élvezettel olvasásuk az újságot.

Az újságolvasásnak pedig haszna van, mert az újságolvasással együtt az olvasott dolgok fölötti gondolkodási hajlam is fölébred, a mint ezt észleljük mi magunk mindnyájunkon, a kik csak hirlapot olvasunk. A fontosabb és bennünket közelebből érdeklő olvasmánytárgyakat szivesebben megbeszéljük egymással és azok fölött véleményeinket, nézeteinket kicseréljük s e közben felébredt eszméinket tovább adjuk.

Az ilyen eszmecserék sokszor szaporítják az újságolvasók számát, ez pedig dicsőség az újságíróknak, haszon — a kiadóknak.

Nincs mit csudálkozni azon, hogy ma már egyes újságok vállalatai palotákat építenek, munkatársaik között pedig mesés fizetéseket osztanak ki és csak hogy tullicizálják egymást, az újságok egy egy szenzációs hírért nagy áldozatokra, sőt az

újságírói tisztesség megcsorbitására is készek.

A művelt olvasó szemében pedig az újságírói tisztesség sokat tesz. Ebből magyarázható meg az, hogy az olvasók valogatnak az újságokban és sokszor politikai elveikkel ellenkező újságot is szivesebben olvasnak, mint olyan újságot, melynek íróihoz — szó fér.

Az újságolvasó közönségnek különben több osztálya van.

Egyik osztálya az, mely az újságot voltaképpen nem azért olvassa el, hogy ebből az élet napi történetének lehetőleg tiszta látképét nyerje, hanem mert a pikáns és nem mindennapi események sokszor zavaros folyamában halászni szeret. Innen van, hogy rá nézve az újságnak legtöbb rovata fölösleges, mert ő csak a híreket, különféleket, na meg a törvényszéki pikáns tárgyalásokat olvassa el. Hogy ebből aztan milyen általános tájékozást nyerhet a világeseeményekről, a tudomány vívmányairól, szóval a mindennapi igaz életről, azt elképzelheti könnyen az, ki ösmer. a hirlapok említett rovatait.

Egy másik osztálya a kávéházak és kaszinók összes újságait vé ig olvassa a nélkül,

és kértük Nagyméltóságod hivatali elődjét a felsorolt hiányok novellaris orvoslásának fogantatba vételére. *Jelentésünk azonban még csak figyelemre sem méltattatott.* Midőn az orvoslás iránti kérelmünket ezuttal Nagyméltóságod előtt ismételjük, ezt azon reményben tesszük, hogy Nagyméltóságod nagyobb súlyt helyezend a kamaráknak gyakorlati tapasztalatokon alapuló észrevételeire s javaslataira.

Ismételniük kell, hogy független emberekhez méltó, őszinte szavak ezek, melyek örömmel kell, hogy betöltsenek mindnyájunkat. Csak kérdés, hogy annak dacára, hogy a mostani kormány magát a jog, igazság és méltányosság képviselőjének hirdeti, meg fogja hallgatni a kamara észrevételeit és javaslatait és nem lesz-e kénytelen jövőre ismét azzal fejezni be jelentését, hogy... *Jelentésünk azonban még csak figyelemre sem méltattatott!*

A választás.

Miskolc város képviselőtestületében megüresedett ötven helyet tegnap töltött be a választó közönség.

A választás rendkívül élénk, mozgalmas, néhol izgatott volt. Nem is emlékezünk, hogy városatyaválasztás Miskolczon valamikor olyan zajos lett volna, mint a tegnapi.

A képviselőtestületi tagok választása alkalmával ennekelőtte alig volt valami mozgalom. A választási helyek környékén csend volt. Alig akadt 30—40 ember, a ki leszavazott. A szavazatszedő bizottságok egész nap unatkoztak. Bezzeg másként volt ez tegnap. Tegnap már reggeltől estig nagy népcsoportok képződtek a választási helyek körül. Az utcák élénkek és hangosak voltak. Lótófutó emberek, robogó kocsik mindenfelé. És ez nem is csoda. Ötven városi képviselőt kellett választani, a jelöltek száma pedig volt vagy háromszor annyi. Persze mindenki mozgott a maga érdekében. Nemesak ő maga mozgott, hanem

mozgásba jöttek a város palaczkok is. Itt-ott olyan vidám választási jelenetek, valóságos korteszkedések folytak, akár csak országos képviselőválasztás alkalmával. Volt olyan kerület is, a hol *pénzzel* vesztegették meg a választókat. Olyan eset ez, a milyen Miskolczon városi képviselőválasztás alkalmával soha sem történt.

A szavazatszedő bizottságok sem unatkoztak. Ezeknek is akadt elég dolguk, mert a szavazók egész nap szünetlenül sűrögtek-forogtak az urna körül.

Ez a rendkívüli érdeklődés igen szép volna, ha a jelöltek tevékeny működésükben a város érdeke vezérelné; de bizony legtöbbit a hiúság vezérelte.

Mindenik választó kerületben egész csomó ember törte magát a mandátum után. Volt olyan kerület, a hol három-négy liszta is forgott közkézen.

A választási harc az első, második, hetedik és nyolcadik kerületben volt a legtüzesebb, a hol a független polgárok a kormánypárt jelöltjeivel állottak szemben. Voltak a harcznak sebesültjei, voltak olyanok, a kik egészen elestek a harctéren mind a két párt részéről. Ezt kiváltképpen az önjelöltek okozták.

Az ötven mandátum közül 31 jutott az ellenzéknek, 19 a szabadelvűpártinak; a győzelem tehát a független polgároké volt.

Megválasztottak:

Az I. kerületben rendes tagokul: Küröz Jakab, Sugár Ignác, Neumann Adolf, dr. Steinfeld Frigyes, dr. Vajda Adolf, Weisz Herman. — Póttagokul: Lichtenstein László, dr. Altmann Ignác, Fischer Dávid.

A II. kerületben rendes tagokul: Zsolczay Ferencz, Richter Mátyás, Hoitsy Gida, dr. Nagy Péter, Hamzus Kálmán, Klein Ágoston, dr. Egrý Miksa. — Pót-

tagokul: Brotán János, Wilhelm Herman, Szabó Ferencz.

A III. kerületben rendes tagokul: Bársony János, dr. Neuman Bertalan, Szabó Gábor, Mathiász András, Grenyó Bertalan, Éder Elek. — Póttagokul: Fejes Gergely, Kemenczky Miklós, Wechtler Vilmos.

A IV. kerületben rendes tagokul: Kozma Elek, Lövey János, Szobránczy Samu, Friedman Károly, Pataky Sándor, Weisz Mátyás. — Póttagokul: Rác János, Lőrincz József, Böszörményi János.

Az V. kerületben rendes tagokul: Tóth Pál, Kócs Sándor, Klein Sámuel Szőke Pál, Hronyecz József, Roszik Károly. — Póttagokul: Beregszászy Károly, Velte Gyula, dr. Halász Sándor.

A VI-ik kerületben rendes tagokul: Kovács Lajos, Molnár János, dr. Küröz Jakab, Sonkoly István, Hesz Miklós, Trum Márton. — Póttagokul: Lőrincz Károly, Szatay Károly, Majoros János.

A VII. kerületben rendes tagokul: Szarka János, Árvay Dániel, Patzauer Samu, dr. Ferbstein József, dr. Sugár Jakab, Rosenfeld Mayer, Wächter Adolf. — Póttagokul: Raab Ignác, Baruch Gyula, Altman János, ifj. Fantoly János.

A VIII. kerületben rendes tagokul: Csorba István, Majercsik József, dr. Engel Arnold, Katona József, Balázs Miksa, Bada Bertalan. — Póttagokul: Berecz József, Kőrösi József, Vadnai György.

Megyei és városi ügyek.

= A rendőrség kihágási osztályának vezetésével az elrendelt fegyelmi vizsgálat folytán Soltész Nagy Kálmán polgármester Papp István II-od aljegyzőt bizta meg. Berner Antal alkapitány egyelőre még hivatalban marad és a hátrálékos ügyeket végzi el.

hogy csak gondolkoznék is felette, vajjon miket olvas, végig olvassa az egészet — megszokásból.

Van olyan, ki a maga megszokott újságán kívül a másikkal a közleményeit figyelemre sem méltatja.

Általánosan elterjedt a kór ma a társadalomban, hogy igen sok ember okosnak, bölcsnek hiszi magát; hogy mennyit tanult, olvasott, vagy hogy mennyit tud, azt önmagától sohasem kérdi meg, mindazonáltal erősen hiszi magáról az ilyen irodalmi stréber, hogy ő született kritikus irodalmi dolgokban s mint ilyennek, joga van és tud is ítéletet hozni »élők és holtak« felett.

Ezek közül kerül ki még egy, ne mondjuk minden-tudást szenvelgő osztálya az olvasóknak, kik csak azért olvassák az újságot, hogy kritikát gyakorolva, okvetlenül hibát találjanak benne és ha akár egy kis föltételezés, vagy csak egy kis sajtóhívat is feltudnak fedezni, azt rögtön dombra verik és gunyosan kacagnak felette és — boldogok nagyon. Ezekre áll egy szellemes franczia (Balzac) mondása: »Hibát találni könnyű, ahhoz mindenki tud, de jobbat alkotni, ahhoz már — nem mindenki tud«

A kik így olvassák az újságokat, azok mindnyájan rossz uton járnak, eltévednek.

Mert mi a célja az újságolvasásnak? Ezt csak úgy értjük meg, ha előbb az újságírás feladatával tisztába jövünk.

Az újságot azért írják, hogy egy városban és vidéken, egy országban és részben a nagyvilágban történő mindennapi események, a melyek ismerete a közönségben érdeket kelthet, az írott szó által minél szélesebb körben ismertebbé legyenek. S miután különösen a politikai életben bizonyos események a hírlapírók pártállása szerint azok előtt fontos, vagy kevésbé fontos, rokon vagy ellenszenves, így nagyobb vagy kisebb jelentőséggel bír a lapok pártállása, az események mérlegelése körüli felfogása is a fontosabb vagy csekélyebb jelentőség mérvehez képest határozódik meg.

Ennek következménye az, hogy a politikai és napilapok soha sem elfogulatlanok, soha sem pártatlanok, mert ilyenek nem is lehetnek, de nem is akarnak lenni, annál kevésbé, mert programjukban kitüntetett pártállásuktól a politikai tisztesség föladása nélkül el nem térhetnek.

Az olvasó közönségnek tetszésére és belátására van bizva, hogy melyik felé álljon.

De nagy hiba volna a kiválasztott lapnak minden szavara megesküdni.

Hisz az embereknek, hát még az újságíróknak olyan különböző az izlésük, élénk a fantáziájuk, hogy egymagában véve egyszerű s talán jelentéktelen események tulságos kiszínezése meg sem lepheti az embert. S mivel a napilapok utolsó közönségének sokkalta nagyobb része él távol az események kútfejétől, semmit annak közvetlen közelében, ennél fogva azoknak több alkalmuk s talán szabadalmuk is van a napi élet történetének kisajtolására.

Milyen egészen más e tekintetben a vidéki újságíróknak helyzete. Ezek természetüknél fogva az események igen szűk körére vannak utalva, egyrészt és főleg helyi érdeküknél fogva, másrészt abból a szempontból és célból, melyet a vidéki újságíróknak mindig szem előtt kell tartani: vidékének olvasó közönsége.

Épen ezért a vidéki újságíróktól olvasó közönsége megköveleli a legnagyobb író erényt: az igazmondást.

Miért? mert ezek az olvasók ellenőrzésének nagyobb mértékben ki vannak téve, s mert a vidéki újságíró-kollegák közül sokan kapva kapnak rajta, hogy ráczáfoljanak az

— **Pályázat.** Miskolczi város pénztári hivatalánál üresedésbe jött első osztályú szám-tisztai állomásra, melynek javadalmazása 700 frt fizetés és 150 frt lakbér, — továbbá az esetleg üresedésbe jövő másodosztályú szám-tisztai és egy írnoki állomásra pályázatot hirdettek. Az állomást elnyerni óhajtókat felhívom, miszerint kellően felszerelt kérvényeiket f. évi július hó 3-ik napjáig hozzám nyújtsák be. Miskolcson, 1899. évi június hó 26-án. *Soltész*, polgármester.

— **Aranyos község jegyzői a lására** több jelölt közül *Leszkay* György diósgyőri segédjegyző választatott meg egyhangulag. A választást *Buthy* Lajos főszolgabíró vezette.

UJDONSÁGOK.

Emlékünnepély.

A Borsodmegyei nőegylet egyik nagybuzgalmu tagjának és egyszersmind elnökének, báró *Vay* Béláné, szül. *Teleki Zsófia* grófnőnek emlékeztetere vasárnap délelőt nagy szabásu emlékünnepélyt rendezett a vármegyeház nagytermében. Az ez alkalomra szépen feldíszített nagyteremben együtt volt társadalmi életünk minden számottevő tagja, nőegyletek, a vidék ismert előkelőségei, városunk és megyénk legszebb asszonyai és leányai és azonkívül igen nagyszámu érdeklődő. A nagyterem és a karzat zsúfolásig megtelt közönsége előtt, melytől jobbra a leányvárház lakói álltak sorfalat, nyitotta meg az emlékünnepélyt *Xiffkovichné* Pilla Erzsébet urnő, méltatva az ünnepély magasztos jelentőségét. A szép megnyitó beszéd elhangzása után a miskolczi daláregylet *Beregszászy* Károly vezénylete alatt remekül előadott éneke töltötte be a termet.

A sikerült szép énekszám után általános figyelem között *Blaszéjovszky* Ferencz apátplébános tartott magas színvonalon álló, emelkedett szellemű emlékbeszédet, megemlékezően ennek keretében a nagyjóságú grófné nemes szívességéről, odaadásáról, ügybuzgalmáról és áldozatkészségéről.

olyanra, ki az igazmondás szent berkéből a fantázia tágas mezején keresztül a füllentés kertjébe tévedt.

El sem gondolja különben sok olvasó, hogy egy vidéki ujságírónak mennyi scillakaribdis akadály között kell átvergődnie épen akkor, mikor igazságos akar lenni. A vidéki társadalomnak egyénei, mint a gordiusi csomó, úgy össze vannak fonódva közös érdekeik, családjaik, hivataluk, protekciójuk, meg — kezességök folytán.

Hogyha az egyikhez szól az ujságíró — mind magukra veszik és kész a baj. Ha elhallgat sok dolgot — akkor rámondják, hogy ő is érdekelt, azért lapit.

Ha pedig nem ír, miután nem írhat leplezettel őszinteséggel a városi megyei, szóval közeli dolgokról, — hanem e helyett pl. kiollóz valamit a japáni hadseregről, akkor azt mondják az ujságra, látszik rajta, hogy rideg, érzéketlen szerkesztője van.

Jól mondta egy magyar hírlapíró, hogy a „fővárosban napilapoknál ujságíróknak lenni — mesterség, a vidéken azonban jó ujságíróknak lenni — művészet, melyhez az összes mithologiai istenek pártfogása szükséges.”

Ugy van, mert sokszor a megtörtént dolgot is, beburkolva, mintegy cukorral kan-

A nagyhatásu beszédet a miskolczi daláregylet éneke követte, előadván *Tóth* Pál alkalmi költeményét. Ezután megint beszéd következett. *Nagy* Ignác ev. ref. lelkész nagyogó ékesszólással, a sziv igaz benső hangján előadott emlékbeszéde. Nagy áhítattal hallgatta meg a nagy közönség a kitünő szónokot, a mint végigvezette a borsodmegyei nőegylet történelmén annak megalapításától kezdve, a mint ismertette a kitörülhetlen emlékeztető elnöknő fáradságos buzgalmát, odaadó szeretetét.

A mély hatást keltett beszédet a daláregylet éneke váltotta meg, előadván *Pogány* Bertalan és *Lieber* Dezső szólóival az epilogot.

A másfél óráig tartó nagy stílű és szép emlékünnepélyt *Xiffkovichné* Pilla Erzsébet urnő rövid záróbeszéde fejezte be.

Tájékoztató.

— **Július 2-án:** Az alsó-miskolczi róm. kath. hitközség ez évi közgyűlése d. e. 11 órakor a Zárda-utezi fiúiskolában. — A borsodi bükk-egylet kirándulása reggel 6 órakor.

— **Július 16-án:** A Borsodi Bükk-egylet csolnakfelavató ünnepélye és kirándulása Hámorba.

— **Augusztus 23-án:** Sörárpavásár a megyeháza nagytermében d. e. 9—12 és d. u. 2—4 óra között.

— **Kun Bertalan** ev. ref. püspök magas állásának terheit — mint örömmel értesültünk — megifjodott lelki és testi erővel hordozza. A köztisztelőben álló főpásztor alig hogy hazajött Budapestről a konventi ülésről, azonnal Sárospatakra a papi vizsgára utazott. Innen visszatérve rövid pihenés után mult szombaton az esti gyorsvonattal Kassára érkezett, a hol vasárnap résztvett a kassai ev. ref. egyház fennállásának százados ünnepén. Hétfőn reggel már a miskolczi elemi leányiskola vizsgáján láttuk az ősz főpásztort. Ugyanaz nap délután Rimaszombatba utazott, hogy az ottani prot. főgimnázium érettségi vizsgáján elnököljön. Onnan ma vagy holnap utazik haza. Adja Isten, hogy szeretett főpásztorunk ily bámulatos lelki és testi erő birtokában még sokáig éljen magasztos hivatalának.

— **A custozzai győzelem emlékünnepélye.** Pénteken volt harminczharmadik évfordulója az osztrák fegyverekre annyira diadalmas

dirozva mutatja fel — mert maskép nem teheti; máskor pedig a fantáziával szinezi ki úgy, hogy a kire tartozik, az is alig ösmer rá.

A képzelmek szabad csapongásának és a napi események káprázatos kiszínezésének oka részben maga a közönség is, mely a vidéki ujságokkal szemben tanusított mérséklődő ható józanságát a fővárosi napilapokkal szemben alig-alig őrszi meg.

S látva a bábeli zürzavart, melyet az egymással ellentétes pártállású, ellentmondó és össze nem egyeztethető érdeket szolgáló, egymás olvasó közönségét elhasználni törekvő s nem ríkan az írói tisztességet is tullepő fővárosi napilapok fölkeltenek, a vidéki ujságíróknak a hírlapi tisztesség, az egyszerűség és az igazmondás (a mennyire lehet) vidéki erények maradnak és pedig jóllehet azoknak nagy közönsége nélkül, de tülzásai nélkül is egyszersmind

Azért nem csekélylendő az a hivatás, a melyet egy kisebb vidéki ujság betölt és erényeihez mérten méltán számíthat is közönségének méltánylatára, különösen akkor, ha eljárásával bebizonyítja, hogy szándéka jó, törekvése tiszta és a mennyire a mithologiai istenek engedik . . . igazságos is!

emlékű, de véres custozzai győzelemnek. E csatában, melyet különben mindenki ismer, részben emlékeztetből, részint az ujságokból és könyvekből, a Miskolcson állomásozó 5-ik gyalogezred is részt vett, sőt ki is tüntette magát. Mindezek emlékéért ünnepelte meg pénteken a katonaság. Megállapodás szerint zenés takarodó és ezredes, ugyszintén tábori mise volt tervbe véve a rossz időjárás és eső folytán elmaradtak és így az ünnepély a huszárkaszárnya nagy fedett lovardájában folyt le. Jelen volt *Bittner* altábornagy, a helyőrség tisztikara, városunk notabilitásai és nagyszámu érdeklődő közönség. A legénységhez *Pávay Vajna* Péter ezredes magyar és német nyelven, *Chiutoanu* százados pedig román nyelven tartott beszédet, melynek végével a katonaság vidám zeneszó mellett visszavonult a kaszárnyába. Az emlékünnepély folytatásaként délben a tisztikar bankettet rendezett, délután pedig katonai ünnepély volt. — Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a *Rudolf* laktanya homlokzatán egy feketesárga zászló mellett két nemzeti lobogó is lengett, bizonyosságul városunk közönsége és a katonaság között levő barátságos egyetértésnek és szép harmóniának.

— **Eljegyzés.** *Brinzley* Arthur vezérkari főhadnagy, a helyőrség tisztikarának kedvelt tagja, szombaton tartotta eljegyzési ünnepélyét *Hámos* Lilla urhölggyel, *Hámos* Aladár gömőri földbirtokos és neje szül. báró *Vay* Mariska nagyműveltségű és bájos leányával.

— **Athelyezés.** *Szepessy* Gábor magy. kir. csendőrszázados, városunk közéletének ismert és kedvelt tagja Miskolczi Nyiregyházára helyeztetett át. Uj állomását július hó 1 én foglalja el. Helyét *Mórits* György magy. kir. csendőrfőhadnagy, kassai szárnyparancsnok tölti be.

— **Temetés.** Vasárnap délelőt 10 órakor kísérte örök nyugalomra az ismerősök és rokonok megszámlálhatlan sokasága az oly szerencsétlenül járt *Schweitzer* Henrikné urnőt. A fűton levő lakás előtt óriási közönség helyezkedett el és mikor az egyházi kar rázendített a halotti énekre és mikor felhangzott *Rosenfeld* Mayer főrabbi szivből jövő szép halotti beszéde, könnyekben tört ki a beláthatlan sokaság. Azután megindult a temetési menet és óriási közönségtől kíserve ment ki az örök nyugalom helyére, hol már semmi sem fáj . . . Nyugodjék békével!

— **Athelyezés.** *Tarbay* Lajos a mező-kövesdi kir. járásbíróság írnoka saját kérelmére Mező-Kövesdről a miskolczi kir. törvényszékhez helyeztetett át.

— **T. repfelvétel.** A kereskedelmi miniszter értesítette a megyét, hogy utász katonatisztek fogják a megyei utak némely részét bejárni s felszólította a megyét, hogy őket ebben támogassa. A bejárando utak a következők: 1. Vatta, Emőd, Geszthely, Abauj-Szántó. 2. Mező-Keresztes, Mező-Csáth, Csaba 3. Borsod-Ivanka, Poroszló, Szent-István, Mező-Nyárad. 4. Felső-Zsolca, Bodrog-Keresztur, Nagy Szöllös.

— **Általános népszámlálás.** Ez év utolsó napján tudvalevőleg általános népszámlálás lesz Magyarországon. Az előmunkálatokat a belügyminiszteriumban már befejezték. A szükséges kérdőívek és egyéb nyomtatványok szétküldését legközelebb megkezdik.

— **Évzáró ünnepély.** Egy egész éven át gyűjtött tanulmányok, hasznos ismereteknek, kedély és szellemi céltudatos kiképzésnek nyilvánulását képezik városunk különféle tanintézetek az iskola év végén legközelebb megtartott zárvizsgák, vagyis jobban mondva ének, szavalati és zenevizsgák. Szülők és iskolabarátok, tanügykedvelők szívesen megragadják ilyenkor az alkalmat, hogy az apró nemzetségnek szellemi gyarapodásáról meggyőződést szerezzenek. Egy ilyen kellemes alkalom nyílt mindazoknak, kik *Tóth* Pál igazgató kitünő vezetése alatt álló ev. ref. felsőbb leányiskolának f. hó 25 én tartott évet bezáró vizsgálatok alkalmával jelen voltak. Ének, szavalat, zene: szivhez, kedélyhez

szóló hangokat, jól betanított praecis előadásban, szép felfogással kidomborítva, hallgatunk, élveztünk. — *Ruttkay* Menyhért kiváló énektanár növendékei „Népdalegyveleg”, „Táza” és „Mindenható leborulva” című énekdarabokat mesteri összhangban adták elő. „Szülőföldem szép határa” szabados előadását tapsvihar kísérte. — *Szavaltaban* kitűntek. *Moré* Erzsike, *Liptovszky* Jolán, *Körösy* Juliska, *Weisz* Margit, *Patzauer* Berta, *Lóth* Anna és *Czövek* Etelka. — A zongorajáték értelmes és praecis előadásával meglehetősen nehéz zenedarabok helyes interpretációjával a hallgató közönség tetszését kiérdemelték: *Kolonay* Jolán, *Rács* Alice L'hirondelle *Godfróir* nehéz zenedarabjának ügyes előadásával, *Rév* Erzsike, *Diószeghy* Malvin, *Ujházy* Edith, *Novák* Jolán, *Nagy* Ilona, *Fehér* Réza, *Szucz* Gizella, *Nozdroviczky* Ilona, *Erdőnegyi* Katalin és *Sontagh* Alice. Czitera hangjait igen ügyesen pengette *Brückner* Olga és ügyesen verte a cimbalmot *Bodnár* Irma és *Ferenczi* Eszti. — Mi pedig áhitattal hallgattuk végig a növendékek bemutatását és örömezt gratulálunk az intézet igazgatóságának és a szaktanári karnak az elért kitűnő sikerhez. A nagy számban jelenvolt szülők és egyéb vendégek gyakori tetszésüket és meglepedésüket élénk tapsal juttatták kifejezésre. — Nagy közönség tekintette meg a növendékek kézi munkáit, melyen igazán szép dolgok voltak láthatók. Meglepő a kiállított tárgyak száma és ez a termelőképesség is csak jóról tanuszkodhatik. Azután még dicséretet érdemel az a törekvés is, hogy nemcsak kizárólagosan fényüzési, drága kézimunkák, hanem főleg fehérneműek is a ház körüli varrás-munkákat sajátították el az intézet növendékei. A munkák meglepően szépek, melyekért a közönség *Kenyeressy* Mariska kisasszonynak, az intézet kitűnő kézimunka tanítónőjének elismerését nyilvánította.

— **Honvédtörzsörmszesterek fizetése emelése.** Az e hó 9-én kelt legfelsőbb elhatározás következtében a honvédtörzsörmszesterek részére megszavazott fizetésjavítás folyó évi márczius 1-jétől számítva július 1-ével folyósítottatott. A törzsörmszesterek 3 fizetési osztályba soroltattak: az I. osztályba 168 an évi 1200 korona, a II. osztályba 110 an évi 1008 korona a III. osztályba 55-en soroltattak évi 840 korona fizetéssel. Ennek folytán az eddig élvezett pótdíjak beszüntetettek.

— **Szerencsétlenség villám által.** Az elmúlt napokban eszések alatt, mely az egész megyére kiterjedt, csaknem végzetessé váló szerencsétlenség történt Disznósdon, mint ottani levelezőnk tudósít. *Kanta* Ágoston ottani lakos házába beütött a villám, felgyújtotta a házat és a tűz teljesen elhamvasztotta a lakóházzal együtt a gazdasági épületeket és az összehalmazott takarmányt. A nagy szélben még 3 közeli ház kigyulladt és azok is teljesen leégették. A kár, minthogy a házak és a hozzátartozók biztosítva voltak, nagyjából megtérül. A villámütés idejében *Kanta* Ágostonné és 7 éves kis leánya a házban nyitott ablaknál ültek és dolgoztak és mikor lecsapott a villám, elszédülve rogytak a földre. A ház már javában égett, mikor észrevették, hogy *Kanta* és leánya hiányzanak, többet tehát betörték az égő házba, kimentették az elaléttakat, a kik különben könnyebb természetű égési sebeket is szenvedtek.

— **Körözött tolvajok.** Folyó hó 19-én *Lipssey* Tamásné t. füredi lakos házába ismeretlen tolvajok behatoltak és nyílt helyről 325 frt értékű különféle ékszereket loptak el. A nyomozás eddig sikertelen maradt s most körözésben keresték meg a szomszédos városok rendőrségét, közte Miskolczt is, hogy kutassák az ismeretlen tetteseket.

— **Tűz villám által.** *Üveges* István szabolcsmajori lakos háza, mint tudósítónk írja, — f. hó 20 an délután villámapás követke-

tében kigyulladt. A lakóházon, gazdasági épületen és takarmányon kívül elpusztult a tűz által egy tehén és egy ló is. A kár mintegy 600 frt, mely csak kis mértékben térül meg a biztosítás által.

— **Felöklelte a bika.** *Kosza* György sajószentpéteri marhahajcsár bikákat hajtott a vásárra, utközben az egyik megvadult és felöklelte oly szerencsétlenül, hogy agyrázkódást szenvedett. Alig szállították be a miskolczi kórházba, kiszendített. Felboncolták; temetése holnap lesz.

— **Tűz.** Az elmúlt szerdán *Kovács* György fűzesi lakos háza kigyulladt és ez, valamint ennek tüztől a szomszédos *Farkas* Mátyás és *Farkas* András háza is gazdasági felszereléseit elégették. A tűz *Kovács* György gondatlansága folytán keletkezett. Feljelentették a járásbírósnál.

— **Egy gimn. VIII. osztályt végzett tanuló,** kinek a tanítás terén nagy gyakorlata van, vidékre, mint nevelő ajánkozik. Czim a kiadóhivatalban.

x **Értesítés.** Francia nyelvben oktatást ad egy francia nő, ki e téren már hosszabb ideje óta kiváló sikerrel működik. Bővebb felvilágosítás szerezhető Verő J. és Társa könyvkereskedésében.

x **Remek nyári újdonságok.** Női ruhakelmék, schweiczi himzett batisztok 1 méter 30 kr. Angol koczkás és csikos Zephirek 25 és 35 kr. Francia Pique különféle színekben 40 kr. Pungies selymek 55 kr. Nyerselyem satin lóiere mintával 1 méter 40 kr. Kapható Rosenwasser Mór női divatvászón- és fehérnemű áruházában Széchenyiteza 105. Takarékegyület épület. Megayczukrászdával szemben. Ajánljuk ezen alkalmi vételt a nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe. 1-10

INNEN-ONNAN.

× **A hivatalos szemle.** A mikor egy nagy katonának valamelyik cselekedetében humor nyilatkozik meg, annak a humornak nagyobb az értéke, mint egy egyszerű czibil-ember jókedvének. A tábornoki világoskék atilla dus aranyozásával különösképp komolyságra enged következtetni és nem humorra. Pedig nem mindig van úgy. Olvassuk csak át ezeket az itt következő sorokat: A múlt héten a gömői terepfelvételeken Rozsnyón jart a kassai honvédkerületi parancsnok, *Clair* altábornagy is, több főrangú tiszt társaságában. A rozsnyói főgimnázium igazgatója *Heffler* Konrad prémontrei kanonok, a ki régi ismerőse az altábornagynak. Az altábornagy régi ismerősét névjegeyn tudatta, hogy szűkebb társaságával meglátogatja a prémontreiek rendházát és ezekkel a szavakkal végezte szellemes sorait: „majd hivatalos szemlét fogunk tartani.” Mikor a társaság megérkezett, — a melynek tagjai az altábornagyon kívül *Surányi* vezérőrnagy, *Ludmann* és *Hrabovszky* ezredesek, *Ferenczy* és *Lengyel* őrnagyok voltak — a kedélyes házigazda e szavakkal fogadta *Clair* altábornagyot: „Kegyelmes uram, minden rendben van, a szemlét megkezdhetjük.” Hogy a szemle mily szépen sikerült a rendház nagy hársfaja alatt, az bővebb leírásra alig szorul elég referáda annyi is, hogy a hivatalos helyszíni szemle végeztével az altábornagy és kísérete meglegedetten távozott a vendégzerető prémontreiek társaságából.

× **És mégis mozog a föld.** Ki ne ismerné e mondást, ha már másból nem is, hál Jókai regényéből. Pedig e mondás a tudományosságnak a szülőtte s a monda Galilei Galileo természettudóstól eredettnek tartja. Ugyanis Galilei a napfoltokról irt művében védelmezte Copernikus tanát. E miatt a római inquisitio, mint eretneket perbe fogta. Sok zaklatás után ünnepélyesen meg kellett tagadnia a Copernikus tanát a föld mozgásáról. Ez pedig történt 1633 ban június 23 an. Tehát pénteken volt 266-ik évfordulója annak, midőn Galilei térden állva esküdött

meg Rómában arra, hogy nem mozog a föld. A monda azonban hozzá teszi, hogy az eskü után mégis elkialtotta magát: epur si muove — és mégis mozog.

× **A fájdalom napirendje.** Tudvalevő dolog, hogy a fájdalmak este és az éj folyamán nagyobbodnak. Néha az olyan fogfájás, mely napközben ugyszólván csak csiklandozza az állkapcsot, lefekvés után kinzó szaggatásba és fülhasogatásba megy át, asztmatikus fulladozások az éj sötétjében aggasztó mérveket öltenek. Kétségtelen tehát, hogy a fájdalom patológiájának a fényinger nagy szerepet játszik, napközben a fény mérsékli az érzékenységet, mely este, a mikor ez az inger elmarad, fokozódik. Szorongások és rosszullet egyeb tünetei is sötétben aggasztókká válnak, lámpagyújtás után vagy virradatkor pedig enyhülnek és sokszor meg is szűnnek. A fény által okozott érzéki benyomások tehát gatlólag hatnak, Némelyik ember olyan érzékeny, hogy csak világosságban képes aludni, a mi persze csak azokra áll, kik ezt kicsi koruktól fogva megszokják. Mas esetekben a sötétség csillapítólag hat a fájdalomra, mint pl. migrénnél, melytől sok páciens csak teljes besötétített szobában képes megszabadulni. Ideges embereknél, a kiknek az idegrendszerü időnkint tulizgatott és teljesen kimerült, a teljes nyugalom cserdes és sötét szobában sokszor egy negyed óráig elég, hogy csodát műveljen. Az ilyen embereknél tehát ajánlatos, hogy napjában többször is pihenjenek.

× **Pinczerek panasza.** Az országos pinczerlap, az Uj kor, terjedelmes vezércikkben arról gondoskodik, hogy a pinczereknek alig jut ki valami az emberi jogokból; a pinczér porszem, vagy talán még annál is kisebb, Panaszkodik, hogy a pinczér nem is tagja, csak sallangja a társadalomnak és hogy rájuk nézve a jobbágyi idők még ma sem jártak le. Ezért az Uj kor a hazafias magyar sajtóhoz fordul a pinczerek védelme és emberi jogokkal való felruházás érdekében. — Tévesek, vagy tulzottak az Uj kor aggodalmai. A pinczerek társadalmi sorsa nem olyan fekete, mint aminőnek panaszolja. Ha a pinczér mint ember megbecsüli magát, ha a szolgálatkészséggel az önértet és a becsületérzést helyesen tudja összeegyeztetni, akkor a pinczér is olyan elbánásban részesül, mint a minő elbánásban részesül minden tisztességes iparos, a ki adójával, munkájával a közjó hasznát mozdítja elő. Mindenki annyit ér, amennyire hasznára tud lenni a társadalomnak és a hazának.

Az új negyedév közeledtével tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit, hogy előfizetéseiket megújítani s a hátralékban lévő díjaitat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „Szabadság” fennen lobogtatja a függetlenségi és 48-as párt szent zászlóját. Őrt áll a városi és megyei közügyek intézése mellett. Megvédi a nép igaz érdekeit a hatalmasokkal szemben.

Szóval a „Szabadság” minden irányban marad a régi. Miért is tisztelettel kérjük városunk és megyénk közönségét, hogy bennünket továbbra is támogatni sziveskedjenek.

Miskolcz, 1899 június 24.

A „Szabadság”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Első miskolci kutegyesület részvénytársaság, vagy hogy lehet egy kis jövedelemre szert tenni.

A Gordon-utcai kutat néhány ottani lakos monopolliumként magához váltotta és a környékbeli szegény lakosoktól tisztítás és új kulcsok czimén magas adót szednek.

I. monopolista: Asszony, asszony, ne mérgecsis, mondtam már, hogy nincsen pénzem.

Feleség: Hát jól van no, ha nincs, hát majd lesz; ott van a kut; tisztítás és új kulcs beszerzés czimén majd csinálhatsz egy kis jövedelmet!

I. monopolista: Igaz biz a! . . . Azonnal gyűlésre hívom össze a többi kompanistákat. Tudom, hogy nekik sincs pénzüik . . . Hadd fizessen az a rongyos nép! . . . ha fizetnek, isznak vizet, mi pedig majd csak beérjük borral! . . . (Megüzenteti a többi monopollium-kompanistáinak az összegyülekezés idejét és helyét, mely délután 2 óra a sarokbeli korcsmában. Valamennyien együtt vannak.)

I. monopolista: Tudjátok, barátaim nem volt pénzem, hát gondoltam, jó lenne megint egy kis kutadót beszédni!

II. monopolista: Hát bizony nekem sincs, no meg valamennyiünknek sincs! Jó lesz egy kis pénzmag! Most pedig jó volna egy kis bor.

Többiek: Igen jó volna egy kis bor! Bort, bort! . . .

I. monopolista. Hé korcsmáros, hozzon ide — hanyan is vagyunk? Nyolczan? — hát hozzon csak ide öt liter bort ugyanannyi szódával! (Inni kezdenek.)

II. monopolista: Most már csak az a kérdés, milyen czimén és mennyit vessünk ki?!

III. monopolista: Hát én csak amondó vagyok, hogy kuttisztítás czimén kérjünk pénzt.

I. monopolista: Helyes! A kuttisztítás, ha ugyan kitisztítjuk, belekerül legfeljebb 10 frtba, a kutról vizet hord vagy 300 lakos, fizessen tehát mindegyikük 1 frtot, ez összesen több, mint 300 frt, a miből aztán a mi számunkra maradna egyre-egyre úgy 40 frt körül.

Többiek: Ez már beszéd! Helyes!
(Szünet, isznak, mint a kefekötők.)

I. monopolista: Hé korcsmáros! Adjon még ide öt liter bort és szódát

IV. monopolista: . . . Meg valami harapni valót!

(Az ivás, evés megkezdődik újra.)

II. monopolista: De a mint utána gondoltam a számitásnak, egy kis hiba van a kréta körül. Én most reperáltatom a háztetőmet, megvakoltatom a házam falát, ez pedig 50 frtba kerül, nekem tehát kevés a 40 frt. Én azt ajánlom, hogy még valami czimén vessünk ki adót.

III. monopolista: Hát nem ártana, ha minél több volna!

II. monopolista: Én nem bánom, csak mondjatok valami utat, módot.

I. monopolista: Én már tudok is! Vonjuk be a kulcsokat és új kulcs beszerzésének ráerőszakolása utján egy-egy kulcsért szedjünk 25 krt, úgy azonban, hogy a régit is visszaadják. Ezeket aztán átigazittatjuk — én megbeszélem egy lakatossal, 10—15 krjával a mi által minden kulcsnál marad 10—15 krunk. Ez is kitesz vagy 50—60 frt.

Többiek: Éljen, éljen, helyes!

I. monopolista: Hát barátaim csak észnek kell lenni, a többi aztán már megy.

II. monopolista: Hé korcsmáros! számoljon csak össze.

Korcsmáros: Tíz liter bor, tíz üveg szóda és az enivaló összesen 8 frt 25 kr.

I. monopolista: Helyes! Irja fel, majd ha behajtuk ezeket az adókat, megfizetjük, azaz, hogy csak 7 frtot írjon fel, mert maga is jár a kutra vizért, ez pedig 1 frt 25 krba kerül újabban!

A korcsmáros bámulata közben mennek el a jó czimborák és kontráznak az I. monopolista ezen nótájához:

Ej haj szivbeli jó barátom!
Ej haj! lesz pénzetek
Míg élek a világon!

(Nehogy pedig valaki ezt csak rossz tréfának tartsa, megjegyezzük, hogy csak leírni próbáltunk egy olyan gyűlést, melyen a kut monopolisták új adót vetnek ki a lakosokra. Lehet, hogy a gyűlés így van, az már azonban egészen bizonyos, hogy az adó úgy van! S ha az első tréfa is, a második a — nagy adózás — már szomorú valóság, melyeket az illetékes körök figyelmébe ajánlunk.)

M—s.

Színház, művészet.

**** Csóka Sándor színtársulatának** a miskolci színiudvarra szerződött tagjai a következők. Nők: Csókáné Almássy Julia hősnő és társalgási színésznő. Baghyné Bodrogyi Mariska sugónő. B. Kovács Margit szende. Abonyi Aranka naiva és operette-énekesnő. Csongory Mariska op. primadonna és szubrett énekesnő. Huckstedt Irén operette és coloratur-primadonna. Markovits Margit drámai szende és társalgási színésznő. Nagy Vilma másod naiva és segéd-színésznő. R. Keresztessy Amália drámai és vígjátéki anya. Tharaszovits Margit operette, komika és vígjátéki anya. Rátónyi Stefike op. énekesnő és szubrette színésznő. V. Bozóki Mariska, Kovács Jolánka, Göbölös Vilma, Pásztor Margit segéd-színésznők és karénekesnők. Férfiak: Baghy Gyula jellem és bonvivantszínész. Betleni László opera- és operette-bariton, népszínmű-énekes. Beke Gyula segédapa. Bihary Zoltán karmester. Breznay Géza jellemkomikus, kedélyes apa. Györe Alajos hős- és apaszínész. Hernády János segéd- és karszínész, Hunfi Imre opera és operette-tenorista. Kutassy Endre segéd- és karszínész. Molnár Gyula lyrai szerelmes és társalgási színész. Réthy B. István, komikus, naturbursch, op. tenor buffo. Vihary Elemér op. buffo, komikus, kedélyes apa (titkár) Nagylaky Cs. György segéd- és karszínész, Sággy Ede segéd- és karszínész. Kádár György főszabó. Erdey Sándor kellekes. Venczel József zenekar-igazgató.

Tanügy.

*** Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Molnár Sándor** czeglédi polgári iskolai tanárt a miskolci polgári iskolához helyezte át.

*** A női kereskedelmi tanfolyamon** befejezést nyert érettségi vizsgálatok eredménye a következő: Jó érettek: Kiss Ida, Jankó Sárka, Garai Jolán, Jozeffy Mariska, Plank Etel, Teper Margit, Törös Ilona; egyszerűen érettek: Deiszner Ilona, Lukács Anna és Lujza, Vojtovszky Berta, Vadász Berta, Klein Eugénia és Rosenberg Emma.

*** Értesítés.** Előnyösen ismert veterán paedagógunk **Marcsekényi J. M.** miskolci fiú internátusában a beiratkozások a jövő tanévre már most megkezdődvén, el nem

mulaszthatjuk, hogy ezen rég bevált jóhírű nevelőintézetet, melynek czélja: Miskolczon iskolába járó ó erkölcsű vidéki tanulókat kevés költséggel, vallás-erkölcsi és hazafias nevelésben, úgy teljes ellátásban részesíteni, kellő felügyelet alatt tartani, segítségükre lenni a tanulásban és óva óvni minden bajtól, betegségtől, rossz pajtásoktól, a gonosz, csavargó, henye élettől, szóval a szülői gondozást teljes mértékben pótolni, — a tisztelt szülőknek kedves gyermekeik és a közjó érdekében becses figyelmébe és erős bizalmába a tőlünk kitelhető legőszintébb jóakarattal ne ajánljuk akkor, a midőn ma a vidéki tanulók elhelyezése körül oly sok és jogos a panasz.

*** Szülők figyelmébe.** A kir. kath. gymnasiumban a jövő tanévre szóló beiratások f. é. június 29-én délután kezdődnek s tartanak július 5-ig bezárólag. Figyelmeztetem úgy a helybeli, mint a vidéki szülőket, hogy fiaikat ezen idő alatt okvetlenül irassák be, **különösen az I. és II. osztályba**, de a többibe is, nehogy a nagymélt. közoktatási miniszteriumhoz kelljen utólagos főlvetelért folyamodniok, avagy az intézettől végkép kiszorulanak. Miskolcz, 1899 június 28. **Polgár György**, kir. igazgató.

*** Figyelmeztetés.** Azon szülőket, a kik fiaikat a miskolci ev. ref. főgimnáziumban óhajtják taníttatni, az erre vonatkozó miniszteri rendelet értelmében figyelmeztetem, hogy fiaik beiratását lehetőleg július 5-ig eszközöljék, hogy a felveendő korlátolt száma miatt a szeptemberi beiratás alkalmával ki ne maradjanak. A beirási idő jul. 5-ig minden nap delelőtt 8—11 óráig, az igazgatói irodában; esetleg levélileg is. Miskolcz 1899 jún. 24-én.

Dr. Kovács Gábor, igazgató.

Egyletek és multságok.

< Turista multság. A Borsodi Bükk Egylet július 8-iki nyári multságára — mely iránt az érdeklődés közönségünk körében már is igen nagy, a meghívók szétküldettek. A kik azonban a tevékeny rendezőség sokszoros figyelme daczára csakis elnézésből nem kaptak meghívót s arra igényt tartanak, forduljanak **Kühne Adolf** egyleti titkárhoz. A lelkes rendezőség kitartó buzgalommal fáradozik, hogy a multság a múlt évihez hasonlóan fényesen sikerüljön.

< A Borsodi Bükk Egylet július hó 2-án vasárnap kirándulást rendez. Utirány Tapolca, Kisgyőr, Bodnárkut, Bükesmát, Lőfő, Nagy-Bodzás, hollói vadászház, Lillafüred és vissza Miskolcz. Indulás reggel 6 órakor az Erzsébettérről. Hazaérkezés este. Élelemről kiki maga gondoskodik, helyesebben magával hozza. Vezető: **Alter Géza**.

< A mező kövesdi önkéntes tűzoltó-egylet legutóbb megtartott gyűlésén elhatározta, hogy augusztus hó 13-ikán nyári táncmultságot rendez. A sikerültnek ígérkező multságára városunkból is többen átrándulnak.

Közgazdaság.

+ Terméskilátások. A földművelésügyi miniszternek legutóbbi heti kimutatása szerint a szeszélyes időjárás s a vetéseket ért számtalan elemi csapás összes szép termésreményeinket meghehüsította, úgy, hogy **alig egy millió métermázsza búzával fogunk az idén többet learatni, mint tavaly.** A rozs-termés is rosszabbodott s meg lehetünk elégedve, ha ugyanannyit arathatunk, mint tavaly. Árpatermésünk már rosszabb a tavalyinál. A zab hozama is megrövidült, a mennyiben csaknem 1½—2 millió métermázsával lesz kevesebb a termés.

Ezen jelentős időszakában záporosok voltak a többi megyék között Borsodban is. Kisebb mérvben kárt okozott megvényekben a

Egy jó házból való fiu
tanulóul

fölvétetik
Wesselényi és Szelényi
könyvnyomdájában.

Hirdetések

felvételnek
a kiadóhivatalban.

MOSKOVITS VILMOS

női divataruháza Miskolczon, Széchenyi-utca 116.

a Szabó Béla droguerlájának tőzomszedságában.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a raktáromon levő összes férfi-inget, gallér-, kézelő-, és nyakkendő-készletemet kiárusítom, illetve nevezett cikkekét tovább raktáron tartani nem akarom, miért is azokat mélyen **leszállított árban** elárusítom.

Midőn ez alkalmi vételre a férfi közönség becses figyelmét felhívom és ajánlom szives megtekintésre divatos, jó és finom nyakkendő-, ing-, gallér- és kézelő-készletemet, hogy abból szükségletét fedezze, maradtam

kiváló tisztelettel

Moskovits Vilmos.

245-7-10

WEISZLOVITS SAMU órás és ékszerész, Miskolcz.

Hatóságilag engedélyezett zálogházamban e hó 20 án és a Kassai takarékpénztárban megtartott árverésen megvásárolt nagy tömegű óra és ékszerek fenmaradtak, ezen ritka alkalmat a nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására hozni szükségesnek tartottam, miért is tisztelettel kérem, hogy nálam mindezen tárgyakat a legjutányosabb árak mellett lehet beszerezni.

Ugyanis simpla fedelű remontoár nikkelóra 3 frt, dupla fedéllel 4 frt, ezüst czilinder remontoár dupla fedél 5 frt, anker dupla fedél 6 frt 50 kr., férfi és női gyűrűk 14 karátos arany 2 frt 50 krtól kezdve feljebb, valódi gyémánt kövű gyűrűket 5 frt 50 krtól feljebb, briliánt gyűrűk 15 ftrtól feljebb, női gyémánt fülbevalók 9 ftrtól feljebb, briliánt kövű fülbevalók 25 ftrtól feljebb, ezüst kanalak és villák 5 és 1/2 kr. grammja, 14 karátos arany láncz függővel 1 frt grammja.

Minden egyes tárgyért felelősséget vállalok és az órák pontos járásáért egy évi jótállást adok. Meggyőződés szerzése végett számos látogatást kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

273-2-3

Weiszlovits Samu zálogintézet-tulajdonos, órás és ékszerész.

WESSELÉNYI ÉS SZELENYI

gázerőre berendezett

Telefon.

KÖNYVNYOMDÁJA

Készit:

műveket, naponként vagy hetenként megjelenő hirlapokat, folyóiratokat, táblázatokat, árjegyzékeket, pénzüntézetű kimutatásokat, zárszámadásokat, falragaszokat, körleveleket, számlákat, stb., stb.,

továbbá névjegyeket, tánczrendeket, lakodalmi és báli meghívókat

elegáns kivitelben és olcsó árak mellett.

MISKOLCZON,

Széchenyi-utca 45. szám.

„Szabadság” kiadóhivatala.

Könyvkötészet.

Dobozgyár.